

Databázové systémy a SQL

Lekce 5

Daniel Klimeš

• Nejvýznamnější databázové objekty

- Tabulky (tables)
- Pohledy (views)
- Indexy (indexes)
- Sekvence (sequences)
- Procedury (procedures)
- Funkce (functions)
- Triggery (triggers)

Informace o objektech jsou uloženy v metadatech (systémových datech) databáze
Přístup k nim je databázově specifický

ORACLE

- systémové tabulky – uživatelům pouze pro čtení
- metatabulka o metatabulkách – DICTIONARY
- tabulky USER_XXX – objekty vytvořené uživatelem
- tabulky ALL_XXX – objekty přístupné uživateli
- tabulky DBA_XXX – všechny objekty databáze – přístupné jen administrátorovi

- Schéma = sada databázových objektů patřící obvykle jednomu projektu / podprojektu

• ORACLE

- Na serveru je 1 databáze
- Každý uživatel má automaticky své **schéma**
- Uživatel vytváří objekty ve svém schématu

• PostgreSQL

- Na serveru je N databází
- V každé databázi je jedno výchozí schéma *public*
- V každé databázi je možné vytvářet další schémata
- Uživatel vytváří objekty v libovolném schématu, defaultně v *public*

- Odkaz na objekt ve schématu: schema.objekt
např.: student.patients

- Metatabulky USER_TABLES, ALL_TABLES, DBA_TABLES
 - sloupec table_name
- Metatabulka TAB
 - sloupec tname, tabtype
- Sloupce tabulky - USER_TAB_COLUMNS
 - table_name, column_name, data_type
- PostgreSQL (ANSI standard)
 - information_schema.tables
 - information_schema.columns

DDL příkazy pro manipulaci s tabulkami

- CREATE TABLE
- DROP TABLE
- ALTER TABLE
- RENAME TABLE

- Pohled = uložený SQL dotaz
- Pracuje se s ním stejně jako s tabulkou
- Ve většině případů je možný pouze SELECT
- CREATE VIEW **v_ukazka** AS
SELECT ps.patient_id, study_name FROM patient_study ps, studies s
WHERE ps.study_id = s.study_id

```
SELECT study_name, count(*) FROM v_ukazka
GROUP BY study_name
```

DDL pro pohledy:

```
CREATE OR REPLACE VIEW AS
DROP VIEW
```

ORACLE metadata

- user_views, tab

PostgreSQL/ANSI

- information_schema.views

- Indexy jsou obdobou kartotéky
- Umožňují rychlejší vyhledávání záznamů ve velkých tabulkách
- Urychlují SELECT dotazy, zpomalují INSERT, UPDATE, DELETE

- Indexy se vytváří nad jedním nebo více sloupci tabulky
- Standardně nad primárním klíčem a cizími klíči
- Dále nad sloupci, které se často používají za WHERE

- DDL pro indexy
 - CREATE INDEX
 - DROP INDEX
 - ALTER INDEX

ORACLE metadata
user_indexes
ind

- Sekvence generují za všech okolností unikátní čísla – posloupnost
- Použití pro primární klíče při insertech nových řádků

- SELECT jmeno_sekv.NEXTVAL from DUAL
- SELECT jmeno_sekv.CURRVAL from DUAL

- Každé zavolání NEXTVAL vrátí další číslo v posloupnosti bez ohledu na transakce

Při neúspěšném použití vygenerovaného ID vznikají “díry” v posloupnosti

- ORACLE DDL
 - CREATE SEQUENCE
 - DROP SEQUENCE
 - ALTER SEQUENCE
- ORACLE metadata
 - user_sequences
- PostgreSQL/ANSI
 - information_schema.sequences

Uložení vlastních dat v TrialDB není klasický relační datový model
Generalizovaný model – EAV model – Entity – Attribute - Value

•Klasický datový model

ID pacienta	Hmotnost	Výška
PacientXY	84	186

EAV model

Entita	Atribut	Hodnota
Pacient	Otázka	Hodnota
PacientXY	Hmotnost	84
PacientXY	Výška	186

V datovém modelu TrialDB – rozpracované pro jednotlivé datové typy

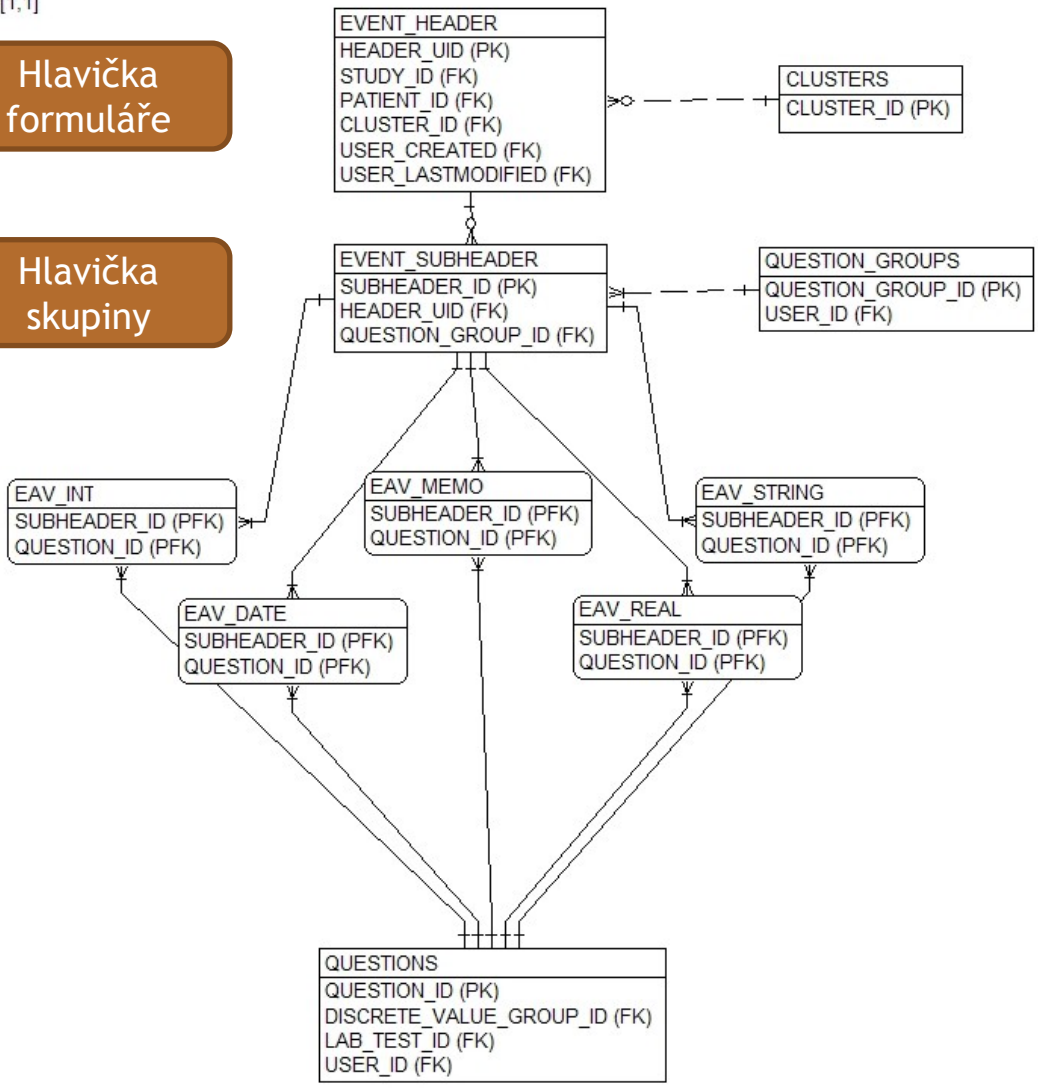
[1,1]

[2,1]

Hlavička formuláře

Hlavička skupiny

Vlastní data

- Tabulka EVENT_HEADER – 1 řádek = 1 vyplněný formulář

EVENT_HEADER
HEADER_UID (PK)
STUDY_ID (FK)
PATIENT_ID (FK)
PHASE_ID
CLUSTER_ID (FK)
DATE_COLLECTED
VERIFIED
COMPLETED
PROBLEMS
DATETIME_LAST_MODIFIED
USER_CREATED (FK)
USER_LASTMODIFIED (FK)
LOCKED
LOCKED_DATETIME
FORM_IDENT
FORM_IDENT2
FORM_IDENT3
FORM_IDENT4
IMPORT_ID
PAID_DATETIME
PARENT_HEADER_UID
CHILD_HEADER_TEXT

- HEADER_UID – primární klíč, generovaný
- STUDY_ID – klíč ke studii/registru
- PATIENT_ID – klíč k pacientovi
- PHASE_ID – klíč k fázi
- CLUSTER_ID – klíč k popisu formuláře
- DATE_COLLECTED – datum vyplnění formuláře
- DATETIME_LAST_MODIFIED
datum poslední změny dat ve formuláři

Tabulka EVENT_SUBHEADER

```

EVENT_SUBHEADER
SUBHEADER_ID (PK)
HEADER_UID (FK)
QUESTION_GROUP_ID (FK)
REPEAT_INSTANCE
EVENT_TYPE
START_OF_EVENT
END_OF_EVENT
INSTANCE_LABEL
LAB_ID
DATETIME_LAST_MODIFIED
USER_LASTMODIFIED
START_OF_EVENT_MVBS
END_OF_EVENT_MVBS
IMPORT_ID
    
```

- EVENT_SUBHEADER – 1 řádek = 1 vyplněná skupina otázek
 - SUBHEADER_ID – primární klíč, generovaný
 - HEADER_UID – klíč k vyplněnému formuláři (EVENT_HEADER)
 - QUESTION_GROUP_ID – klíč k popisu skupiny otázek
 - REPEAT_INSTANCE
pořadové číslo vyplněné skupiny na formuláři

Anamnéza

Menopauza od roku
 Osteoporóza zjištěna roku
 Poslední RTG páteře (rok)

Neopakující se skupina - repeat instance vždy 0

Opakující se skupina repeat instance = řádek tabulky = řádek v EVENT_SUBHEADER

Zlomeniny

	Lokalizace zlomeniny	Obratel	Proximální femur	Předloktí	Jiná lokalizace - upřesnění	Rok zlomeniny	Mechanismus úrazu
RI = 1	<input type="text" value="obratel"/>	<input type="text" value="L4"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="2005"/>	<input type="text" value="příměřený úraz. děj"/>
RI = 2	<input type="text" value="předloktí"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="levé"/>	<input type="text"/>	<input type="text" value="2009"/>	<input type="text" value="příměřený úraz. děj"/>

EAV_INT
SUBHEADER_ID (PFK)
QUESTION_ID (PFK)
VALUE
DATETIME
MVBS

- EAV_XXX – 1 řádek = 1 vložená hodnota
- SUBHEADER_ID + QUESTION_ID
složený primární klíč
- SUBHEADER_ID klíč ke skupině (EVENT_SUBHEADER)
- QUESTION_ID – klíč k definici otázky
- DATETIME – datum a čas vyplnění
- MVBS – údaje o přesnosti či chybějící hodnotě
- VALUE – vlastní vyplněná hodnota

- Kolik vyplněných desetinných čísel obsahuje registr `study_id = 3`
 - tabulky `EAV_REAL`, `EVENT_HEADER`, `EVENT_SUBHEADER`
- Spojte uvedené tabulky dle klíčů – vnitřní spojení

```
SELECT * FROM event_header eh, event_subheader es, eav_real er
WHERE eh.header_uid = es.header_uid AND es.subheader_id = er.subheader_id
```

- Přidejte podmínku na konkrétní studii a spočítejte řádky

```
SELECT COUNT(*) FROM event_header eh, event_subheader es, eav_real er
WHERE eh.header_uid = es.header_uid AND es.subheader_id = er.subheader_id
AND eh.study_id = 3
```

- Kolik těchto hodnot je záporných?

```
SELECT COUNT(*) FROM event_header eh, event_subheader es, eav_real er
WHERE eh.header_uid = es.header_uid AND es.subheader_id = er.subheader_id
AND eh.study_id = 3 AND er.value < 0
```

- Kolik je to unikátních otázek (question_id)

```
SELECT COUNT(distinct question_id)
FROM event_header eh, event_subheader es, eav_real er
WHERE eh.header_uid = es.header_uid AND es.subheader_id = er.subheader_id
AND eh.study_id = 3 AND er.value < 0
```

- Jaké jsou průměrné hodnoty a směrodatná hodnota jednotlivých otázek? (vynechte záporné hodnoty) – QUESTION_ID + agregační funkce

```
SELECT question_id, AVG(value), STDDEV(value), MIN(value), MAX(value)
FROM event_header eh, event_subheader es, eav_real er
WHERE eh.header_uid = es.header_uid AND es.subheader_id = er.subheader_id
AND eh.study_id = 3 and er.value > 0
GROUP BY question_id
```

- Doplňte k seznamu název otázky

```
SELECT q.question_id, q.question_description, AVG(value), STDDEV(value)
FROM event_header eh, event_subheader es, eav_real er, questions q
WHERE eh.header_uid = es.header_uid AND es.subheader_id = er.subheader_id
AND eh.study_id = 3 and er.value > 0 AND er.question_id = q.question_id
GROUP BY q.question_id, q.question_description
```

- Vypište hodnoty otázky question_id = 161 (PATIENT_ID, VALUE) pro všechny založené formuláře cluster_id = 65, study_id = 3
- Kolik je formulářů cluster_id = 65 , study_id = 3?

```
SELECT COUNT(*) FROM event_header WHERE study_id = 3 AND cluster_id = 65
```

```
1) SELECT eh.patient_id, er.value
FROM event_header eh LEFT JOIN (
    event_subheader es INNER JOIN eav_real er
    ON es.subheader_id = er.subheader_id AND er.question_id = 161)
ON eh.header_uid = es.header_uid
WHERE eh.study_id = 3 AND eh.cluster_id = 65;
```

```
2) SELECT eh.patient_id, es.value
FROM event_header eh LEFT JOIN
    (SELECT es.header_uid, er.value from EVENT_SUBHEADER es, eav_real er
    WHERE es.subheader_id = er.subheader_id AND er.question_id = 161) es
ON eh.header_uid = es.header_uid
WHERE eh.study_id = 3 AND eh.cluster_id = 65;
```


- Vytvořte z vnořeného dotazu VIEW a přepište předchozí dotaz s jeho použitím

```
CREATE VIEW subheader_eav
```

```
as
```

```
SELECT es.header_uid, er.value FROM event_subheader es, eav_real er  
WHERE es.subheader_id = er.subheader_id AND er.question_id = 161
```

```
SELECT eh.patient_id, es.value  
FROM event_header eh LEFT JOIN subheader_eav es  
ON eh.header_uid = es.header_uid  
WHERE eh.study_id = 3 AND eh.cluster_id = 65
```

Lepší varianta umožňující využití pro libovolnou otázku

```
CREATE OR REPLACE VIEW subheader_eav
as
SELECT es.header_uid, er.question_id, er.value
FROM event_subheader es, eav_real er
    WHERE es.subheader_id = er.subheader_id

SELECT eh.patient_id, es.value
FROM event_header eh LEFT JOIN subheader_eav es
    ON eh.header_uid = es.header_uid AND es.question_id = 161
WHERE eh.study_id = 3 AND eh.cluster_id = 65
```

- Vypište hodnoty dvou otázek (161, 27) ve tvaru patient_id, value1, value2 pro všechny existující formuláře cluster_id = 65 , study_id = 3

```
SELECT eh.patient_id, es.value, es2.value
FROM event_header eh
  LEFT JOIN subheader_eav es
    ON eh.header_uid = es.header_uid and es.question_id = 161
  LEFT JOIN subheader_eav es2
    ON eh.header_uid = es2.header_uid and es2.question_id = 27
WHERE eh.study_id = 3 AND eh.cluster_id = 65
```

ORACLE varianta:

```
SELECT eh.patient_id, es.value, es2.value
FROM event_header eh, subheader_eav es, subheader_eav es2
  WHERE eh.header_uid = es.header_uid(+) and es.question_id(+) = 161
  AND eh.header_uid = es2.header_uid(+) and es2.question_id(+) = 27
  AND eh.study_id = 3 AND eh.cluster_id = 65
```

- Vypište formuláře (cluster_id = 65 , study_id = 3), které nemají vyplněny otázky question_id 161, 27 ve tvaru patient_id, header_uid

```

SELECT eh.patient_id, eh.header_uid
FROM event_header eh
WHERE eh.study_id = 3 AND eh.cluster_id = 65
AND NOT EXISTS
    (SELECT * FROM subheader_eav es
      WHERE eh.header_uid = es.header_uid AND es.question_id = 161
    )
AND NOT EXISTS
    (SELECT * FROM subheader_eav es2
      WHERE eh.header_uid = es2.header_uid AND es2.question_id = 27
    )

```

- V PostgreSQL databázi importujte další skript pg2 a pg3.sql
- Vyzkoušejte dnešní příklady